

حضرت زهرا

کلیدواژه: حضرت زهرا علیها السلام، پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم.
پرسش: حضرت زهرا - علیها السلام - در دوران کودکی نزد چه کسی زندگی می‌کرد؟

فهرست مندرجات

- ۱ - زمان ولادت حضرت زهرا
- ۲ - دوران شیرخوارگی و کودکی حضرت زهرا
- ۳ - وفات مادر
- ۴ - محبت وافر پیامبر به حضرت زهرا
- ۵ - مهاجرت به یثرب
- ۶ - سخن ام‌سلمه درباره حضرت زهرا
- ۷ - پیامبر اولین عم‌خوار حضرت زهرا
- ۸ - بانویس
- ۹ - منبع

زمان ولادت حضرت زهرا

اکثر علمای امامیه

- [۱] کلینی، اصول کافی، ج ۱، ص ۴۵۸.
- [۲] ابن شهر آشوب، مناقب، ج ۳، ص ۲۵۷.
- [۳] حیات القلوب، ج ۲، ص ۱۴۹.
- [۴] فیض کاشانی در وافی، ج ۱، ص ۱۷۲.
- [۵] علامه مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۶.

نوشته‌اند: که فاطمه پنج سال بعد از **بعثت تولد** یافت؛ مدرک آن روایتی است که ابوبصیر از **امام صادق** - علیه‌السلام - روایت کرده که فرموده: مادرم فاطمه در بیستم جمادی‌الثانی در هنگامی که پیغمبر چهل و پنج ساله بود، به دنیا آمد؛ هشت سال با پدرش در **مکه** بود و ده سال در **مدینه** با پدرش زندگی کرد.

[۶] نظر شیخ مفید این است که در سال دوم بعثت بانوی دو عالم متولد شده که مختار حضرت استاد نیز همان است؛ ولی بنده به خاطر روایت امام صادق - علیه‌السلام - آن را قبول می‌کنم؛ اما نظر استاد مورد نظر باشد، بهتر است.

دوران شیرخوارگی و کودکی حضرت زهرا

پس فاطمه زهرا - علیها السلام - در دوران کودکی پیش پدر عزیزش **رسول خدا** - صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم - و مادر گرامیش بانوی بزرگ اسلام **خدیجه کبری** زندگی می‌کردند و دوران شیرخوارگی و ایام کودکی زهرا - علیها السلام - در محیط بسیار خطرناک و اوضاع بحرانی انقلابی صدر **اسلام** گذشت که بدون **شک** در **روح** آن کودک تأثیرات شایانی داشته است. با شرایط سختی که اسلام در آغاز راه بود و سخت‌ترین مراحل را باید طی می‌نمود تا پایه‌ریزی شود و **مبشرکان** محیطی مخوف و وحشتناک برای **مسلمانان** نوپا مهیا کرده بودند و آنها را **شکنجه** می‌دادند تا از اسلام دست بردارند، و نقشه‌های مختلف برای قتل پیامبر - صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم - کشیدند. فاطمه زهرا - علیها السلام - در چنین روزگاری بحرانی و در چنین محیط خطرناک و وحشت‌آوری به **دنیا** آمد و رشدونمود کرد؛ مدتی از دوران شیرخوارگی او در **شعب ابوطالب** سپری شد و در همان‌جا از شیر خوردن باز گرفته شد و در همان ریگستان سوزان راه رفتن را یاد گرفت. و در همان محیط **فحطی** غذاخور شد، بانویی که مادر یازده امام باید می‌شد، باید در چنین محیطی رشد نماید (علیها و علیهم صلوات‌الله و ملائکتها و رسوله‌علیه‌السلام).

وفات مادر

فاطمه - علیها السلام - در سن پنج سالگی بود، که پیامبر اکرم - صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم - و **بنی‌هاشم** از **محاصره اقتصادی** و تنگنای وحشتناک **شعب** نجات یافته و به خانه و زندگی خودشان برگشتند، این زندگی برای زهرای مرضیه تازگی داشت؛ اما افسوس که این شادی دوامی نداشت، چراکه حادثه جانسوزی روح حساس فاطمه کوچک را افسرده نمود و بزرگ‌ترین ضربه روحی را بر خود دید، در این حال بود که

هرازگاه سراغ مادر را می‌گرفت و **گریه** می‌نمود و از پدر مهربانش مادر را می‌خواست؛ لذا بعد از **مرگ** مادر تنها **امید** و تکیه‌گاه زهرا - علیهاالسلام - پدر مهربانش بود.

محبت وافر پیامبر به حضرت زهرا

پدرش نیز از **غم** مرگ یار عزیزش **خدیجه** و پشتیبان بزرگش **ابوطالب** در اندوه و سوگ بود. بعد از این زهرا باید غمخوار و یار پدر باشد و شاهد تمام تلخی‌ها و آزارهایی باشد که توسط مشرکان مکه بر پدرش روا می‌شد. روزگاری بسیار غمبار در خانه و زندگی برای فاطمه - علیهاالسلام - **حاکم** بود؛ پیامبر - صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم - بعد از خدیجه با زنی به نام «**سیوده**» ازدواج کرد، و زنان دیگری هم اختیار نمود که درباره حضرت زهرا - علیهاالسلام - اظهار **علاقه** می‌نمودند؛ اما هیچ محبت و علاقه‌ای جایگزین مهر و علاقه مادر نمی‌شود؛ اما رسول خدا - صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم - با درک شرایط و موقعیت روحی دختر گرامیش اظهار محبت بیش از پیش درباره او می‌نمود و جبران فقدان مادر می‌کرد و درباره او بسیار سفارش می‌نمود و خیلی او را دوست می‌داشت، و در کنار خویش او را تربیت می‌نمود؛ لذا این **حوادث** خللی بر روح آن حضرت وارد نساخت؛ بلکه برعکس گوهر وجودش را صیقل داد و تابناک نمود و برای هرگونه مبارزه‌ای آماده و نیرومندش گردانید.

مهاجرت به یثرب

پیامبر اکرم - صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم - بر اثر فشار و اذیت مشرکان تصمیم به مهاجرت از مکه به یثرب شد و علی - علیهاالسلام - را مأمور ساخت تا **فاطمه** و مادرش و دختر پیامبر و فاطمه دختر **حمزه سیدالشهدا** را به یثرب بیاورد. علی با **شجاعت** و شهامت این وظیفه را انجام داد و به **سلامتی امانت** رسول‌الله - صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم - را به او رسانید.

سخن امرسلمه درباره حضرت زهرا

پیامبر بعد از ازدواج با امرسلمه، فاطمه - علیهاالسلام - را به او سپرد تا در **تربیت** او کوشش کند و از او مواظبت کند؛ ولی امرسلمه می‌گوید: «رسول خدا - صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم - فاطمه را به من سپرد تا او را تربیت کنم، من هم از تربیت او دریغ نوریتم؛ اما به خدا سوگند او از من با ادب‌تر و داناتر بود. **۱۱** دلایل الامه، ص ۱۱»

پیامبر اولین غمخوار حضرت زهرا

بعد از هجرت، دیگر دوران کودکی حضرت زهرا - علیهاالسلام - سپری می‌شد و کم‌کم به سن **یلوغ**، و **جوانی** می‌رسید، و بعد از مادرش پدر اولین غمخوار و تربیت‌کننده او بود و نیز که دو تن از **زوجات** پیامبر - صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم - یعنی (سوده و امرسلمه) که هر دو مورد **احترام** پیامبر بودند، برای زهرا وظایف مادری را انجام می‌دادند.

پانویس

۱. [↑](#) کلینی، اصول کافی، ج ۱، ص ۴۵۸.

۲. [↑](#) ابن شهر آشوب، مناقب، ج ۲، ص ۲۵۷.

۳. [↑](#) حیات القلوب، ج ۲، ص ۱۴۹.

۴. [↑](#) فیض کاشانی در وافی، ج ۱، ص ۱۷۳.

۵. [↑](#) علامه مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۶.

۶. [↑](#) نظر شیخ مفید این است که در سال دوم بعثت بانوی دو عالم متولد شده که مختار حضرت استاد نیز همان است؛ ولی بنده به خاطر روایت امام صادق - علیهاالسلام - آن را قبول می‌کنم؛ اما نظر استاد مورد نظر باشد، بهتر است.

۷. [↑](#) دلایل الامه، ص ۱۱.

منبع

[سایت اندیشه قم](#)

رده‌های این صفحه: [تاریخ معصومان](#) | [حضرت زهرا](#)